

บทคัดย่อไทย

งานวิจัยเรื่อง“ประวัติและวิวัฒนาการคุณตรีภาคใต้”มุ่งอธิบาย วิวัฒนาการคุณตรีภาคใต้ในบริบทการเปลี่ยนแปลงของสภาพเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม

ผลการศึกษาพบว่าบริเวณพื้นที่ภาคใต้มีพัฒนาการของบ้านเมืองที่สืบเนื่องมาแต่โบราณ ชนชาติที่เข้ามามีอิทธิพลต่อภาคใต้ และมีบทบาทสำคัญต่อวัฒนธรรมในแถบนี้อย่างโดดเด่นคือ อินเดียที่เครื่องคุณตรีภาคใต้ที่เป็นของพื้นเมืองเดิมจึงเป็นเครื่องคุณตรีประเภทเครื่องดื่มประจำ邦ทั้งสิ้น

คุณตรีภาคใต้มีวิวัฒนาการสัมพันธ์กับพิธีกรรมความเชื่อ การจัดงานประเพลี พิธีกรรม และความบันเทิงทั่วไป เช่น สาดมาลัย คำตัก เพลงแห่นาค การตีโภน เพลงเรือ ขณะที่คุณตรีสำหรับพระโคม และประกอบการแสดงมีวิวัฒนาการจนมีเอกลักษณ์เฉพาะตัวกล้ายเป็นวัฒนธรรมที่มีขนบแบบแผน และรูปแบบที่ซับซ้อนกว่าศิลปะพื้นเมืองทั่วไป เช่น กากหลอ เพลงบอก โนรา หนังตะลุงอีกทั้งยังมีคุณตรีของกลุ่มชาติพันธุ์ต่างๆ โดยเฉพาะกลุ่มคนอิสลามและชาวเลที่อพยพเข้ามาตั้งหลักแหล่งเป็นชุมชน ได้แก่ รองเงิง เพลงดิเกีย

เนื่องจากหัวเมืองทางภาคใต้มีความสำคัญทั้งทางยุทธศาสตร์และเศรษฐกิจ ทำให้รัฐส่วนกลางให้ความสำคัญมาแต่ครั้งอดีต ส่งผลต่อวิวัฒนาการทางวัฒนธรรมคุณตรีและการแสดงที่มีปฏิสัมพันธ์กับวัฒนธรรมจากส่วนกลางมีอิทธิพลมากขึ้นภายหลังการปรับปรุงการปกครองหัวเมืองภาคใต้นับตั้งแต่รัชกาลที่ ๕ เป็นต้นมา การพัฒนาเส้นทางคมนาคมเพื่อผลประโยชน์ทางการค้าและง่ายต่อการตรวจสอบจากส่วนกลาง ส่งผลให้คุณตรีและการแสดงจากส่วนกลางแพร่มาสู่ท้องถิ่นภาคใต้มากขึ้น ส่งผลต่อวิวัฒนาการคุณตรีของภาคใต้ทั้งในส่วนการให้ความสำคัญกับท่วงทำนองเพลง การรับเพลงของภาคกลาง และการนำเครื่องคุณตรีของภาคกลางประเภทเครื่องดื่มน้ำหนอนเพลง เช่น ซอด้วง จะเข้ามาผสมในวงคุณตรี อันเห็นได้จากคุณตรีประกอบการแสดงของโนรา หนังตะลุง

การพัฒนาประเทศตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาตินับตั้งแต่ทศวรรษ 2500 โดยมุ่งขยายโครงสร้างเศรษฐกิจพื้นฐานและการสื่อสารมวลชน นำความเจริญแบบใหม่เข้าสู่ภาคใต้ พร้อมกับคุณตรีแบบใหม่ คือ วงคุณตรีลูกทุ่ง ทำให้คุณตรีภาคใต้มีวิวัฒนาการในลักษณะการประยุกต์ และเลียนแบบวงคุณตรีลูกทุ่ง ปัจจุบันการส่งเสริมจากภาครัฐ เพื่อการท่องเที่ยวและเพื่อเป็นมรดกโลก วัฒนธรรมประจำชาติทำให้คุณตรีภาคใต้ยังคงสืบทอดในลักษณะการอนุรักษ์

History and Evolution of Thai Music in Southern Thailand

This research aims to explain the evolution of Thai music in southern Thailand in relation to economic, social and cultural changes.

The research reveals that throughout the long history of the southern region, an ethnic group who dominated the region and significantly influenced its tradition and culture was the South Indian. Consequently, the original local instruments of the region are mainly percussion instruments, of which function are to beat rhythm.

On the account of the region's strategic and economic importance, this region was regarded as a major region to the government, which later resulted in the changes in music traditions and performances. However, culture from the central region became more influential when transportation systems were improved and Dhesaphiban administrative system (literally means control over territory) was adopted in the reign of King Rama V. As a result, there were great changes in melody of the southern music because of the mix of musical instruments of the central region such as So Duang, Jakay, Klui and those of the conventional southern band, which can be seen in Norah and Nang Talung ensembles.

In addition, the plan for national economic and social development from 1957 to 1967, which focused on the expansion of fundamental economic structure and communications, brought new aspects of advancement together with new musical style to the south region such as Luk Thung bands (Thai folk song bands). This new kind of band marked the concession of local performances for ritual ceremonies while Norah and Nang Talung ensembles adjusted themselves by both applying and imitating some part of this new kind of performance. All in all, nowadays under the government support for the

purpose of tourism and conservation, the southern music as national cultural heritage remains and conservatively inherits.